Stichting
GRONINGEN-JABALYA

Port Betaald postnl

Nieuwsbrief 51 december 2022

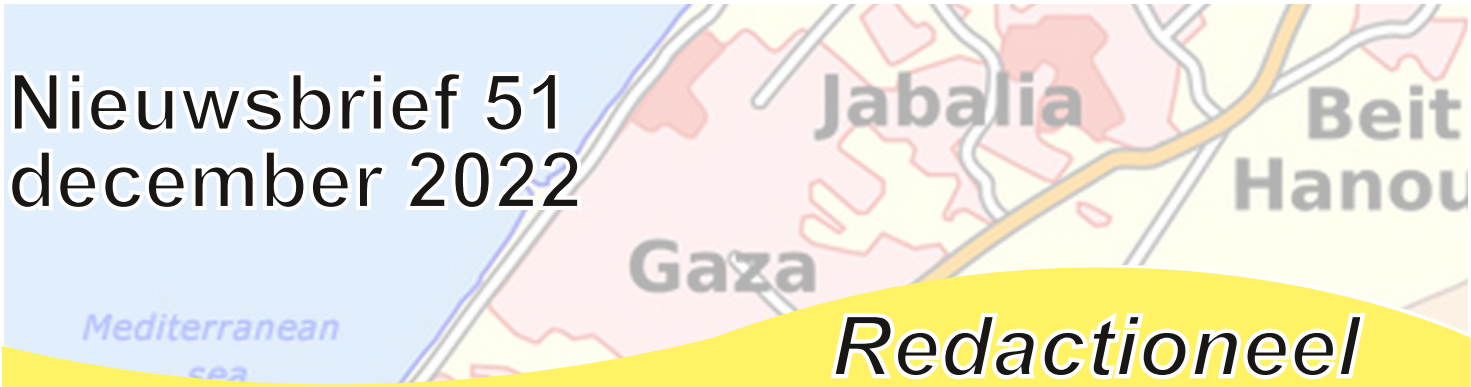

Redactioneel

Voor u ligt het eenenvijftigste nummer van de nieuwsbrief waarin aandacht voor het twintigjarig jubileum van 'vrouwen in het zwart Groningen' dat in september plaatsvond. Oprichtster Janny Beekman brengt onder woorden waarom het belangrijk is om door te gaan nu de situatie in Palestina geen reden geeft tot hoop. Dat laatste klinkt ook door in het interview van onze oud voorzitter Jan Keulen naar aanleiding van zijn memoires als midden oosten journalist. Hij constateert dat de situatie alleen maar verder achteruit is gegaan. Hoop op verbetering put hij uit het feit dat het Palestijnse verzet ondanks alle Israelische repressie niet is verzwakt zoals vorig jaar bleek tijdens de zoveelste militaire confrontatie. Een bijdrage van Bert Giskes constateert ook een toename in (gewapend) verzet in reactie op de radicalisering onder de kolonisten. Nog meer repressie is het Israelische antwoord. Onverzettelijkheid blijkt ook uit het verhaal van Ahmed Al-Ghariz de oprichter van een breakdance school in Gaza. Hij helpt jongeren om met behulp van deze kunstvorm het stressvolle leven in Gaza aan te kunnen. Verder nog een bijdrage van Adinda over de de dubbele moraal van de EU bij de gasdeal tussen de EU en Israel. Jan Keulen analyseert in zijn column het hypocriete verschil in behandeling door het westen van Oekraine enerzijds en Palestina anderzijds.

"Maak de mensen in Groningen wakker, vertel ze van het onrecht."

De eerste Groningse wake tegen de bezetting van Palestina werd gehouden in 2002. Dit in navolging van wakes van Israëlische en Palestijnse vrouwen, die sinds 1988 in Jeruzalem gehouden worden. Er worden tegenwoordig wereldwijd wakes gehouden in 160 steden. Op zaterdag 17 september besteedde Vrouwen in het Zwart Groningen aandacht aan hun 20-jarig bestaan met een speciale wake op de Grote Markt. Oprichtster Janny Beekman keek terug met onderstaande tekst.

300 meter was het van het Israëlische checkpoint tot aan het Palestijnse kantoortje. Het was onbehaaglijk om daar te lopen: een lege ruimte omsloten door afwisselend prikkeldraad en hoge betonnen muren. Elk moment zou een sluipschutter je onder vuur kunnen nemen, zo voelde het. Onbehaaglijk, nee intimiderend en angstaanjagend.

Wat een prachtig land: glooiende heuvels, bergpaadjes, veel interessante geschiedkundige plaatsen en monumenten. En heerlijk warm water in de Dode Zee.

Twee kinderen liepen langs een klein paadje naar school, zoals iedere dag. Ze bukten zich, want ze zagen iets uitsteken boven het zand. Ze wilden het pakken om te zien wat het was. Toen ontplofte de boobytrap en waren de kinderen dood.

Het oude deel van Jeruzalem is prachtig: kleine

Vervolg op pg. 2

Vervolg van pg. 1

straatjes, overal winkeltjes met snuisterijen en lekkernijen en heel veel mensen. Veel geluiden, geuren, kleuren. Dat is de Arabische wijk.
De joodse wijk heeft een heel andere sfeer: kaal, leeg en wantrouwend naar anderen dan de bewoners.

Een boer wilde naar zijn dorp. Ik zou meegaan. Hij had op zijn kar 7 kinderen die in het naastliggende dorp naar school waren geweest. Ook zij wilden weer naar hun huis en familie toe na een lange schooldag. Het hek naar hun dorp was dicht, ze konden niet verder. Vanuit de Israëlische tank aan de andere kant van het hek werd geroepen: “Vandaag blijft het hek gesloten.” En hij blies een enorme rookwolk uit, waardoor niemand meer iets kon zien en wij allemaal vreselijk moesten hoesten. De soldaten lachten, zo hard dat wij het konden horen. Onverrichterzake gingen de kinderen en de boer terug: ze moesten elders een slaapplaats zoeken.

Zo kan ik nog wel even doorgaan met anekdotes die ik beleefde tijdens mijn verblijf in Gaza en de Westbank in 2001. Het gaat dan over belevenissen en excursies in een prachtig land met heel vriendelijke mensen, zowel Palestijnen als Israëli. Want ‘gewone’ mensen willen geen geweld, geen intimidatie, geen afsluitingen, geen oorlog. Zij willen hun kinderen laten opgroeien in vrede, in rust en liefde. Waarom dat dan niet kan? Vraag dat aan de politiek.En aan de media: indoctrinatie is een machtig wapen:

Ik passeerde de grens in het noorden van de Westbank en ging Israël in. De grenswacht vroeg vol afschuw: “Komt u daar vandaan?” En hij wees naar de Palestijnse kant. “Daar wonen alleen maar terroristen, het is daar gevaarlijk. “Er wonen ook kinderen.” “Dat zijn kleine terroristen.” Ik ben maar doorgelopen.

Op vrijdag 23 november 2001 was ik in Jerusalem bij een demonstratie van “Women in Black”. De demonstratie is altijd op een rotonde midden in Jerusalem. Iedere vrijdag van 1 tot 2, al vanaf 1987. Het jaar na de Oslo-akkoorden is er een onderbreking geweest, omdat men dacht dat de situatie nu zou veranderen.

Deze dag stonden er 46 Israëlische vrouwen en 9 Israëlische mannen, jong en ouder aardig verdeeld. Met allerlei leuzen, zoals : Stop the occupation, Stop racism, No settlements.
Er was ook een tegendemonstratie: twee mannen met borden waarop stond: Stop the Arabic Occupation, en: Eén land, één hoofdstad: Jeruzalem.
Er reed een auto met een Israëlisch vlaggetje er op een paar rondjes om de rotonde heen. Die chauffeur schreeuwde constant allerlei verwensingen, begreep ik van een van de activistes. Ze voegde er aan toe: “Maar dat is een nationalist.” Er waren nog meer automobilisten die allerlei lelijks schreeuwden. Maar er waren ook steunbetuigingen van langsrijdende chauffeurs. Het is een druk punt in de stad, dus heel effectief. Dezelfde vredesvrouw zei: “De meeste Israëliërs weten niet of willen niet weten wat er in de bezette gebieden gebeurt.”

Geweld maakt bang en woedend. Geweld maakt fundamentalisten. Geweld wordt altijd beantwoord met geweld. Zeker als het geweld buitenproportioneel is. En dat is het in mijn ogen in de Palestijnse gebieden.

VIZ'ers in Groningen, ga door met jullie wakes. Maak de mensen in deze stad wakker, vertel ze van het onrecht. Vertel ze dat de Palestijnen hun eigen land willen hebben en hun eigen fouten willen maken.
Vertel ze dat mensen vrienden kunnen zijn in plaats van vijanden.

Janny Beekman.

20 jaar VIZ in Groningen

‘Break Dance’ als uitlaatklep in Gaza

Een zaaltje in Gaza. Met dansende lichaamsbewegingen in het ritme van rap- of hiphopmuziek geeft een aantal jongeren uit Gaza een voorstelling die ‘breakdance’ wordt genoemd.
De lichaamsbewegingen maken deel uit van een psychologisch trainingsprogramma. Het moet kinderen helpen om negatieve energie los te laten en hun angst en spanning te uiten. Stress die is veroorzaakt door de de opeenvolgende Israëlische oorlogen tegen de bevolking van de Gazastrook.

De opkomst van de kunst van het breakdansen in Gaza begon in 2001. Het begon individueel maar ontwikkelde zich in 2004 tot een groepsgebeuren met de oprichting van het Camps Breakerz-team. In 2012 werd er zelfs een school opgericht om breakdansen te leren aan jongeren. Dit werd mogelijk gemaakt door een online geldinzamelingsactie.

De drieëndertigjarige Ahmed Al-Ghariz is één van de oprichters van de school. Hij heeft een postgraduaat in psychotherapie en heeft geleerd hoe je met breakdance kinderen leert negatieve energie en trauma’s los te laten: ‘In het begin accepteerde het strikt religieuze deel van de Gazaanse gemeenschap het idee van danskunst niet. Het kostte volharding en vastberadenheid om toch door te gaan en onze boodschap over te brengen door sociaal onrecht aan de orde te stellen met onze dansshows.

Zaken als het lijden van de burgers vanwege armoede en werkloosheid naast politieke kwesties zoals de Palestijnse interne verdeeldheid naast het onrecht, moord en vernietiging door de Israëlische bezetting. We zijn erin geslaagd de samenleving voor ons te winnen. Nu accepteert een groot deel van de samenleving wat we doen. Een groot aantal mensen brengt hun kinderen naar onze school.’

‘Onze optredens begonnen als onderdeel van een psychologisch ondersteuningsproject voor kinderen in Gaza. We presenteerden veel dansvoorstellingen in scholen en centra, niet alleen binnen de grenzen van de Gazastrook. In 2015 namen we deel aan een extern programma. Voor een periode van drie maanden toerden we in Arabische en Europese landen. Toen moest ik me vijf jaar in Duitsland vestigen omdat Israël de grensovergangen naar Gaza sloot en ik dus mijn eigen land niet meer in kon.’

Vervolg op pg. 4

Vervolg van pg. 3

Met de ritmische dans- en lichaamsbewegingen, sturen de Palestijnse kinderen hun boodschap naar de wereld. Ze vertellen over het lijden van het leven als Palestijn wanneer je als kind leeft onder de terreur van de Israëlische bezetting. In de Gazastrook worden kinderen voortdurend blootgesteld aan het geweld van het bezettingsleger maar ook hebben ze te lijden onder de trauma's die hun ouders door het voortdurende geweld oplopen.

Al-Ghariz keerde in 2019 terug naar de Gazastrook om zijn vrijwilligersproject onder de naam 'Gaza is Alive' uit te voeren. Hij werd vergezeld van een groep psychologen uit Italië, Frankrijk en Duitsland die gespecialiseerd zijn in traumaverwerking door lichaamsbeweging. Ze hebben een cursus hiphop opgezet waarin mede aandacht werd geschonken aan breakdance en graffitikunst.

Daarna reisde Al-Ghariz opnieuw naar Duitsland om postdoctorale studies af te ronden. Dit jaar keerde hij terug naar Gaza om zijn school uit te bouwen en een nieuwe generatie kinderen tussen de 11 en 15 jaar te helpen om deze dansvorm te beoefenen. Hij wil ze leren door middel van fysieke dans hun morele waarden te behouden en helpt ze om daarmee hun angst, woede en posttraumatische stress te verlichten.
Al-Ghariz probeert nu een groep van de nieuwe generatie te vormen om deel te nemen aan de wereldwijde competitie en de Olympische Spelen van 2024 in de Franse hoofdstad Parijs. Het Internationaal Olympisch Comité heeft breakdance namelijk het groene licht gegeven. Het wordt daarmee één van de sporten die deel gaat uitmaken van de komende Olympische Spelen.

Al-Ghariz hoopt een partij te vinden die zijn programma financieel wil ondersteunen zodat de groep kan doorgaan met het presenteren van dit soort kunst in de Gazastrook en kan werken aan het realiseren van een wereldtournee om zo zijn boodschap over te brengen.

Haneen Othman
Vertaling – Marco in 't Veldt

Interview met Jan Keulen over zijn nieuwe boek ‘De oorlog van gisteren’

‘Er lijkt me op den duur geen houden aan.’

Jan Keulen noemt zichzelf geen oorlogscorrespondent, maar als journalist in het Midden-Oosten is er geen ontkomen aan. Nu Keulen zijn memoires heeft opgeschreven lopen de oorlogen en het bloed van de slachtoffers als een rode draad door zijn boek. Het Israëlisch-Palestijnse conflict speelt daarin een belangrijke rol. Neem de Israëlische inval in Libanon in de zomer van 1982 en de daaropvolgende slachtpartij in Sabra en Chatila. ‘De slachtoffers van die moordpartij heb ik gezien en geroken. Dat zijn beelden die je lang bij blijven en er waren perioden dat ik er iedere nacht over droomde. Nachtmerries.’

In ‘De oorlog van gisteren’ doet Jan Keulen (1950) verslag van een leven in dienst van de journalistiek en de mensenrechten. Afstandelijker dan je zou verwachten van iemand die de verschrikkelijkheden van de oorlog heeft gezien. ‘Ik wilde geen politiek activist worden, maar ik heb er geen optimistische kijk op de toekomst van gekregen. De situatie in het Midden-Oosten is in die tijd alleen maar verslechterd. Neem Gaza. Daar ben ik vaak geweest, ook voor mijn latere werk voor de mensenrechten en voor Groningen-Jabalya. Vroeger reed je daar gewoon naar toe. Ik kwam er bijna maandelijks. Tegenwoordig is dat ondenkbaar geworden. Het gebied is helemaal afgesloten van de wereld door de Israëlische blokkade. Mensen kunnen er niet in of uit. Vrijheid van reizen is ook een belangrijk mensenrecht, dat mogen we nooit vergeten.’

Keulen behoorde tot de eerste lichting Nederlandse journalisten die kritisch ging schrijven over Israël. ‘Nou, dat werd me niet altijd in dank afgenomen. Ik werd bijvoorbeeld van antisemitisme beschuldigd als ik bepaalde feiten benoemde. In een Volkskrantartikel liet ik een Palestijnse arts vertellen over wat hij in 1948 had gezien en meegemaakt tijdens de slachtpartij in het bekende Deir Yassin waar hij de gewonden verzorgde. Israëlische soldaten reden zelfs expres over kinderen heen met een Jeep en ook reden zij vrouwen naakt door het dorp om ze te vernederen. Dit zijn goed gedocumenteerde feiten maar dat ik daarover in de Volkskrant schreef riep destijds veel emoties op, je werd al snel voor antisemiet uitgemaakt. Gelukkig voor mij waren er toen nog geen sociale media en kwam een groot deel van de reacties niet bij mij thuis maar bij de redactie terecht, maar toch.

Jan Keulen poseert met zijn nieuwe boek

Nederland heeft lang volkomen kritiekloos achter Israël gestaan. Daarbij kwam dat de meeste Nederlandse journalisten vanuit Israël werkten en er weinig Arabische professionele verslaggeving was. Dat geeft toch een bepaalde kleur aan je artikelen. Ik woonde echter in Beiroet. Er was burgeroorlog en toen kwam die Israëlische inval. De Israëlische bommen vielen op de stad waar ik woonde. Om berichten naar Nederland te sturen, typte ik soms zittend onder mijn telexapparaat, omdat ik niet in de kamer voor het raam durfde te zitten. Te gevaarlijk. Er kwam in die tijd discussie, ook binnen de Nederlandse joodse gemeenschap, over het Israëlisch geweld. De joods-Nederlandse Journalist Eddo Rosenthal schreef bijvoorbeeld een artikel ‘Israël, wat doe je me aan?’ over zijn gecompliceerde verhouding met dat land. Tegenwoordig hebben belangrijke nieuwsorganisaties zoals de NOS of de NRC vaker eigen correspondenten in het Midden-Oosten.’

Keulen werkte meer dan vijf jaar in Beiroet te midden

Vervolg op pg. 6

Vervolg van pg. 5

van de Libanese burgeroorlog. Hij bezocht het Iraans-Iraakse front in de jaren tachtig en versloeg gedurende tientallen jaren verschillende gewelddadige episodes van het Israëlisch-Palestijnse conflict.
'Mijn boek gaat niet over 'hoe het zit.' Wel wilde ik altijd de politieke en sociale achtergronden van de conflicten proberen te begrijpen. In het boek vertel ik over mijn werk zoals ik dat heb ervaren, en over de mensen die ik heb ontmoet. Het was aanvankelijk mijn idee om vrienden en kennissen uit die regio weer te bezoeken voor het boek, maar daar kwam helaas corona tussen. Wel heb ik mijn oude krantenartikelen en radiostukjes erbij gepakt.'

Je hebt je lang ingezet voor mensenrechten, onder andere als algemeen directeur van de Doha Centre for Media Freedom in Qatar. Hoe valt dat in het Midden-Oosten?

'Ja, ik geloof in mensenrechten, universele rechten. In het Midden-Oosten kreeg ik wel de reactie dat dit iets typisch Westers is. Dan antwoord ik: nee, want de Universele Verklaring van de Rechten van de Mensen is door praktisch alle landen aangenomen. En Westers of niet, het ene slachtoffer is niet minder belangrijk dan het andere. Onder Arabische jongeren vindt je er veel die dat idee delen. Ook bijvoorbeeld de vrijheid van beweging is erg belangrijk in het Midden-Oosten, maar het Westen past dit zeer selectief toe. Daarmee spelen ze dictators in de kaart. Voor ons zijn strategische en economische belangen toch altijd veel belangrijker. Kijk naar die toestand met die armband of speldje bij het voetbal in Qatar. Daar zetten die Arabieren de Palestijnse kwestie tegenover. Waar zijn de mensenrechten van die Palestijnen? De blokkade van Gaza is bijvoorbeeld een ernstige mensenrechtenschending. Van het Palestijnse leiderschap heb je trouwens ook weinig te verwachten. Ik ben er bij geweest dat Arafat terugkwam. Toen was er hoop op verandering maar inmiddels is die vervlogen.

Of ik tijdens het schrijven van dit boek nieuwe inzichten heb opgedaan? Nou, in ieder geval dat we in een heel slechte tijd leven. Misschien is dat niet een heel nieuw inzicht, maar tijdens het schrijven van mijn boek werd ik er wel met mijn neus opgedrukt. Er is in die lange tijd die ik beschrijf geen enkel conflict opgelost! Zelfs de Libanese burgeroorlog niet. De partijen zijn wel tot een soort overeenstemming gekomen toen ze na vijftien jaar strijd oorlogsmoe werden, maar kijk naar de huidige rampzalige toestand van het land. Vroeger werd het tot vervelens toe het 'Parijs van het Midden-Oosten' genoemd, maar dat zul je nu niet meer doen. Het land is in een diepe crisis en niemand die enige verantwoordelijkheid neemt.

En neem het Israëlisch-Palestijnse conflict. Dat lijkt alleen maar erger te worden. Een tweestatenoplossing is in mijn ogen een allang

Over Jan Keulen

'De oorlog van gisteren. Herinneringen van een correspondent.'
Uitgeverij Jurgen Maas 2022, 378 pagina's, € 26,95

Jan Keulen werkte twintig jaar als correspondent voor de Volkskrant en andere Nederlandse media. Hij was gevestigd in respectievelijk Madrid, Beiroet, Cairo, Mexico City en Amman.

Van 1998-2004 gaf Keulen journalistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Keulen was verder betrokken bij de opleiding van journalisten bij verschillende mediabedrijven in Nederland en het Midden-Oosten. Hij was van 2011 tot 2014 algemeen directeur van de Doha Centre for Media Freedom, een organisatie voor persvrijheid, gevestigd in Qatar.

Jan Keulen is ook de auteur van Standplaats Beiroet (1984), De Vrede die niet kwam (1998), Weg van God, Iran twintig jaar na de revolutie (1999), Islam, de Woede en het Westen (2002) en andere boeken over het Midden-Oosten en Latijns-Amerika.

gepasseerd station. Het lukte Israël wel om de Palestijnen uit Libanon te verdrijven en om ze te bombarderen in Gaza, maar geweld is geen oplossing. Het Palestijnse nationalisme bombarderen ze er niet uit, het wordt alleen maar sterker vanwege het verlangen je identiteit te behouden terwijl iemand anders je probeer te vernietigen. Toch heb ik op een bepaalde manier ook hoop. Het politieke landschap in Israël is momenteel zo rechts en hard, dat ze daarmee zelfvernietigend bezig zijn. Ooit zal er toch een einde aan de steun uit het Westen komen?
Wanneer je demografisch naar Palestina kijkt wonen er net zoveel Palestijnen als niet-Palestijnen. Ze kunnen Palestijnen wel uit Oost-Jeruzalem zetten of proberen van andere plekken te verdrijven, maar daarmee winnen ze alleen een slag. De oorlog gaan ze verliezen. De Palestijnen zijn er nu eenmaal. Ze sluiten ze wel zoveel mogelijk op in enclaves – maar de hele West Bank ontvolken? En ook Gaza? Gaza is een doorn in het vlees van Israël, al die mensen die daar op een kluitje opgesloten zitten. Er lijkt me op den duur geen houden aan.'

Marco in 't Veldt.

Een nieuwe fase in het Palestijns verzet.

De Eenheidsintifada, en verder….?

"Deze keer is het anders", schreef journalist Ahmed Abu Artema uit Gaza in zijn artikel van 14 mei 2021 (vertaald te vinden op de website van Groningen-Jabalya), terwijl Gaza voor de vierde maal door Israël gebombardeerd werd.

De Israëlische provocaties tijdens Ramadan (Palestijnen verwijderen bij de Damascuspoort, de bestorming van de al-Asqa-Moskee) en de dreigende huisuitzettingen in Sheikh Jarrah en die uit Silwan leidden tot een breed geweldloos verzet, niet alleen op de West Oever, maar ook in Israël zelf en de Gazastrook; Palestijnen in de buurlanden verzamelden zich bij de grens.

Deze eenwording van Palestijnen over de grenzen heen – de Eenheidsintifada – was een nieuw gegeven. Hamas reageerde met een ultimatum en het vervolgens afschieten van uiteindelijk zo'n 4000 raketten. Volgens Ahmed Abu Artema was ook nieuw dat Hamas hiermee uitvoering gaf aan de wens die bij de bevolking van Gaza leefde, om de bedreigde volksgenoten te steunen.

De elf dagen durende oorlog kan militair als overwinning voor Israël gezien worden (grote verwoestingen en meer dan 250 slachtoffers in Gaza), maar de hereniging van de Palestijnen in hun verzet en de impact die deze gebeurtenissen op de publieke opinie in de wereld had betekenden moreel een Palestijnse overwinning.

Het wankele "staakt het vuren" dat overeen gekomen werd maakte overigens geen einde aan de Israëlische escalatie van geweld. De sloop van woonhuizen en de huisuitzettingen gingen gewoon door. Het nieuwe patroon is dat groepen kolonisten Palestijnen uitdagen, aanvallen, en mishandelen waarbij slachtoffers vallen. Als de Palestijnen zich (geweldloos) verdedigen grijpt het Israëlische leger gewelddadig in ten gunste van de kolonisten.

Vervolg op pg. 8

Vervolg van pg. 7

Anderzijds bleef het Palestijns verzet groeien; naast geweldloos verzet ontstond er ook gewapend verzet, met name door jongeren die zich afzetten tegen de oude garde, de Palestijnse overheid en elite. In Nablus is het Al-Ousoud (Hol van de leeuw), in Jenin “het wespennest”. Ook elders (Jeruzalem) groeit het aantal aanslagen.

Israël beantwoordde de collectieve opstand met een collectieve bestraffing. In mei 2021 lanceerde de Israëlische politie "Operatie Wet en Orde", die gericht was tegen Palestijnen met de Israëlische nationaliteit die deelnamen aan de activiteiten van de Eenheidsintifada. ‘s Nachts werden duizenden Palestijnen met de Israëlische nationaliteit gearresteerd als een vorm van collectieve straf, volgens het Israëlische veiligheidsapparaat ter "afschrikking". Operatie “Break the Wave” werd in maart van 2022 gelanceerd om de groeiende gewapende verzetsgroepen de kop in te drukken, voornamelijk in steden als Nablus en Jenin. Ook de troepen van de Palestijnse Autoriteit werken voor de Israëli’s om het gewapend verzet neer te slaan.

Israëlische soldaten werden niet alleen ingezet op de Westelijke Jordaanoever, maar de militaire jurisdictie werd ook uitgebreid tot in steden die onder de jurisdictie van de Israëlische politie vallen – Palestijnen met de Israëlische nationaliteit. Bij dagelijkse invallen in Palestijnse steden en dorpen zijn volgens Israëlische cijfers meer dan 1.500 Palestijnen gearresteerd, maar waarschijnlijk zijn het er veel meer. Daarnaast worden met name verzetsstrijders opzettelijk buitengerechtelijk geëxecuteerd (inmiddels ruim 160) en werden de aanvallen op Gaza steeds intensiever.

De Israëlische strijdkrachten richten zich niet alleen op degenen die zich al verzetten maar ook tegen hen die potentiële tekenen van verzet vertonen. Dat leidt tot het zaaien van angst en onzekerheid onder de Palestijnse bevolking. Het ontmoedigt hen om het verzet te ondersteunen.

De Israëlische leiders hebben het gevoel van hernieuwde Palestijnse eenheid gezien en de uitvoering van het koloniale project met nog meer geweld ter hand genomen. Onder de nieuwe regering die nu gevormd wordt zal dit alleen maar verergeren. En voorlopig is de macht tot onderdrukking en afschrikking waarschijnlijk groot genoeg om het huidige verzet in de toekomst weer een tijd lang de kop in te drukken.In die zin is er niets veranderd.

Maar zolang de Palestijnen onder de laars van het Israëlische kolonialisme blijven, zullen zij zich steeds opnieuw blijven verzetten en nieuwe ruimten creëren die hen in staat stellen collectief "nee" te roepen.

Bert Giskes.

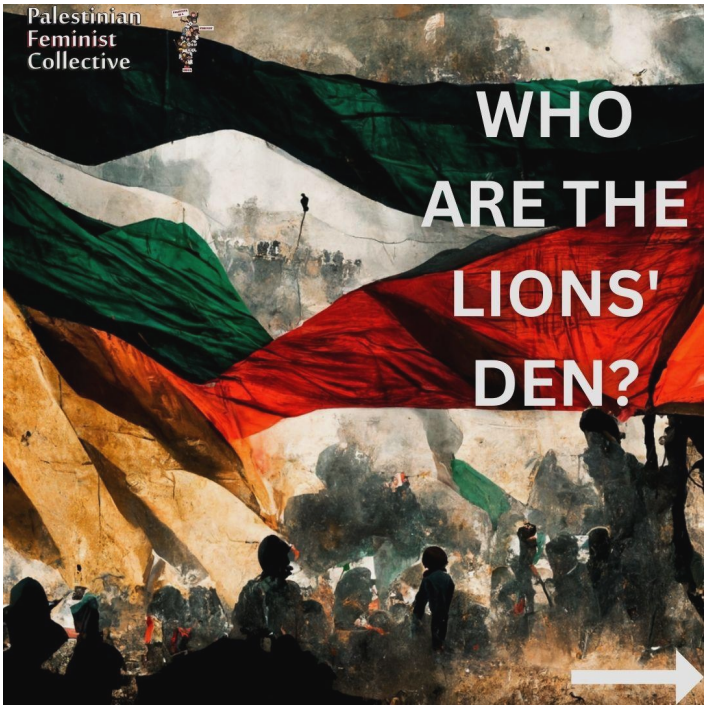

Een grappige, maar pijnlijke film: Let It Be Morning

Net als zo'n vijftig procent der Arabische films begint Let it be morning met een bruiloft. Daar ontmoeten we Sami, getrouwd met Mira met de scherpe tong en hun zoontje. Het botert de laatste tijd niet zo tussen hen en Sami is niet bepaald onder de indruk van zijn geboortedorp en haar inwoners. Kortom, hij wil snel weer naar Jeruzalem, naar huis en naar zijn maitresse. Maar dan komen ze bij de grens, die gesloten blijkt te zijn. Al snel belandt het hele dorp in een Kafkaesque situatie, opgelegd door de bezetting. De trieste situatie zorgt toch voor humoristische scenario's en de film weet je af en toe ook juist te raken.

Enerzijds is de pijnlijke realiteit van de bezetting overal terug te vinden in de film. Sami raakt al snel veel kwijt doordat hij muurvast zit in het dorp en de bewoners worden steeds verder geïsoleerd van de buitenwereld.

Intern lopen de spanningen daardoor snel op, waarbij de verdeeldheid onder de Palestijnen naar voren komt. Zo wordt er door de Palestijnen in Israël neergekeken op de gastarbeiders uit de Jordaanoever.

Sami moet accepteren dat zijn succes in Jeruzalem in het dorp weinig te betekenen heeft. Tussen de politieke spanningen door, is de film verassend luchtig. Zo lijkt de bezetting van de stad geheel in handen van een Israëlische soldaat, een wat sullige man die liever gitaar speelt dan de grens bewaakt.

De humor in de film is understated en zal eerder doen grinniken dan hardop lachen, maar legt tegelijkertijd de vinger op de zere plek.

De film werd in Nederland vertoond op het Leidse en ook het Vlissingse filmfestival dit jaar. In verschillende filmfestivals over de hele wereld werd de film genomineerd voor awards, waarvan het er twaalf won. Hierbij ontstond een controverse. Cannes Film Festival nomineerde de film namelijk als 'Israëlisch' en dit stuitte op protest van de Palestijnse acteurs, met name tijdens de crisis in Sheikh Jarrah, waar Palestijnen uit huis werden gezet.

Hoewel de regisseur, Eran Korilin, Israëlisch is, is de meerderheid van de cast immers Palestijns. Zij kwamen dan ook niet opdagen bij de uitreiking. De sterren van de film bleven ook weg bij de Ophir Awards, het belangrijkste filmfestival van Israël. Na

Vervolg op pg. 10

Scene uit de film 'Let it be morning'

Vervolg van pg. 9

een tijdje publiceerden ze een statement en ook al ging Korilin wel naar de festivals, steunde hij hun open brief. Hierin spraken ze zich uit tegen de uitwissing van de Palestijnse identiteit en schendingen van het internationaal recht, zowel in Israël als in de bezette gebieden.

Voor wie liever leest dan kijkt: de film is gebaseerd op het gelijknamige boek van Sayed Kashua, gepubliceerd in het Hebreeuws. Korilin, mede omdat hij zich bewust was van zijn eigen achtergrond, heeft veel contact gehad met de auteur. We mogen er dus vanuit gaan dat de film en het boek niet ver van elkaar afwijken.

Adinda Wisse.

De crew van Let it be morning met regisseur Eran Kolirin (tweede van rechts) op het Haifa Film Festival

Scene uit de film 'Let it be morning'

Steunactie voor weeskinderen Jabalya vanuit Assen

“Ik ga door zolang ik kan en zolang het nodig is!”

Al vele jaren zamelt de Stichting Groningen – Jabalya geld in voor medische noodhulp. De door onze donateurs bijeengebrachte bedragen worden overgemaakt naar de Palestinian Medical Relief Society (PMRS). Naast deze structurele inzameling steunt Groningen – Jabalya ook het initiatief van Kawther Al-baz uit Assen om geld op te halen voor een weeskinderenproject. We spraken met Kawther over deze steunactie.

Kawther vertelt dat het initiatief eigenlijk niet van haarzelf kwam. “Er was een groep vrouwen uit Den Haag, (schoon)zussen met een Turkse achtergrond, die graag iets voor Palestijnse kinderen wilden doen. Samen met de Stichting ‘Plant een olijfboom’ zijn we dat op gaan zetten. Via de Stichting Takween kregen we een lijst met weeskinderen die steun nodig hadden. Zo is het balletje gaan rollen.”

Voor Kawther is het erg belangrijk om actief betrokken te zijn bij de mensen in Palestina. Haar ouders moesten in 1948 al jong uit hun geboortestreek vluchten. Kawther werd zelf in Jordanië geboren. Ze groeide daar op en studeerde

af. Op haar 22e kwam ze naar Nederland en bleef er wonen.

Haar ouders hebben het idee om terug te kunnen keren nooit willen opgeven. Kawther ervaart het iedere dag nog als groot onrecht wat haar ouders en familie is aangedaan. “Ik heb voor Assen gekozen, om hier te gaan leven, maar eigenlijk had ik natuurlijk in Palestina moeten kunnen wonen. Palestina zit in mijn hart. Ik voel grote verbondenheid met de mensen daar”. Ze put kracht uit alles wat ze doet voor de mensen in Palestina waaronder dus het weeskinderenproject. Door kookworkshops en Palestijnse hapjes te verzorgen bij feestelijke gelegenheden haalt Kawther geld op voor solidariteitsdoeleinden.

Weeskinderen die vanuit Assen ondersteunt worden

Het weeskinderenproject houdt in dat een groep van 10 mensen, grotendeels vrouwen, maandelijks een vast bedrag van € 35 per kind overmaakt. In totaal worden zo op dit moment 20 weeskinderen ondersteund. De stichting Groningen – Jabalya faciliteert dit door via haar girorekening het geld te verzamelen. Twee keer per jaar wordt het verzamelde bedrag in overleg met Kawther overgemaakt naar de Stichting Takween for Development in Jabalya. Deze zorgt ervoor dat het geld terecht komt bij de verzorgers van de kinderen. Dat zijn meestal familieleden die de weeskinderen opvangen. In een jaar tijd is op deze manier bijna € 9000 binnengekomen. Daarnaast heeft Kawther in april en mei, rond de Ramadan, een bedrag van € 4713 ingezameld voor voedselhulp aan arme mensen. Van dit geld zijn in Jabalya voedselpakketten gekocht en uitgereikt aan gezinnen. Kawther: “De armoede is enorm. Door de al jaren durende blokkade van Gaza is de werkloosheid hoog. Zo’n voedselpakket is heel belangrijk voor arme gezinnen”.

De reacties op deze blijken van solidariteit zijn hartverwarmend. “Ik krijg veel positieve reacties. Mensen in Palestina doen smeekgebedjes voor mij en iedereen die aan hen denkt en ze hopen dat wij allen beschermd blijven”, aldus Kawther. “Dat maakt me aan de ene kant gelukkig. Tegelijkertijd heb ik vaak het gevoel dat ik tóch nog méér moet doen. Binnenkort krijg ik een tweede lijst met namen van weeskinderen die financiële ondersteuning nodig hebben. Daar ga ik dan nieuwe mensen voor zoeken die sponsor willen zijn. Ook gaan we vanaf eind februari ’23 weer geld inzamelen voor voedselpakketten. Het mooiste zou zijn als we mensen zouden kunnen helpen een kleine onderneming op te starten, bijvoorbeeld door een bijdrage te geven voor een karretje om zelf spullen te verkopen en zo in het levensonderhoud te voorzien”. Dus de solidariteitsacties gaan door en breiden zich uit. “Ik ga door zolang ik kan en zolang het nodig is!”

Betsy van Oortmarssen

Voor meer informatie over het Weeskinderenproject of over de andere activiteiten van Kawther: kawther.albaz@hotmail.com.

De beladen gasvelden van Egypte, Gaza en Israël

Afgelopen juni sloten de EU, Israël en Egypte een deal tijdens het East Mediterranean Gas Forum. Egypte en Israël zullen gas naar Europa exporteren en de EU zal bedrijven aansporen om samen met deze overheden nieuwe gasvelden te exploreren. Deze ontwikkeling is een van de stappen die de EU neemt om de afhankelijkheid van Rusland voor de gastoevoer te verminderen. Ondanks het feit dat Palestina ook vertegenwoordigd was in het Forum werd de Palestijnse Autoriteit niet bij de onderhandelingen betrokken.

Het gasveld voor de kust van Gaza, Gaza Marine, kreeg in de afgelopen maanden ook te maken met een belangrijke doch niet oncontroversiële ontwikkeling.

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne duurt voort en de EU maakt zich zorgen: hoe zullen lidstaten de koude winters, nu en in de toekomst, doorkomen zonder Russisch gas? Egyptisch en Israëlisch gas moet uitkomst bieden. Israël exporteerde al langer gas naar Egypte, waar het wordt omgezet in vloeibaar aardgas en verder wordt geëxporteerd, vooral naar Azië. Daarvan zal meer en meer naar Europa komen, mede dankzij hulp van Europese bedrijven die op zoek zijn naar het vinden en exploiteren van nieuwe olievelden. Het gaat hierbij voor Israël om de gasvelden binnen hun zeegrenzen.

Er is veel kritiek op de deal. Is de reden van de sancties op Rusland immers niet de onterechte bezetting van Oekraïne? Deze mag dan recenter zijn dan de bezetting van de Palestijnse gebieden maar beiden zijn niet legitiem.

De EU is hier dus niet consequent in haar veroordeling van agressie en in de verdediging van mensenrechten. Ook de Israëlische minister is zich bewust van de positieve boodschap die de deal stuurt. “[Het is] een manier om zich op een andere manier in de kijker te spelen. Niet over de bezetting van Palestijns gebied, maar als redder in nood.” Aldus expert Rem Korteweg. Palestijnen vragen zich uiteraard af in hoeverre je dat van elkaar kunt scheiden. Zeker omdat energie altijd een dimensie van het conflict en met name de bezetting van Gaza is geweest.

De velden Marine Gaza 1 en 2 werden in 1999 ontdekt door British Gas. Zij sloten een overeenkomst met de Palestijnse Autoriteit om het te

EU-gas-deal-Egypt-Israel

exploiteren vanuit Gaza. Echter, in 2000 brak de intifada uit en sindsdien heeft Israël het gebruik van het gasveld geblokkeerd. Er zou een te groot risico zijn dat de opbrengst bij Hamas terecht komt. Wat de blokkade van het gasveld extra pijnlijk maakt is dat het Palestina bijna volledig onafhankelijk van energie had kunnen maken. Nu heeft Gaza, juist door hun afhankelijkheid van het Israëlische en Egyptische stroomnet vaak last van stroomuitval, zeker tijdens conflicten,

Maar de stilte rond Marine Gaza lijkt nu toch eindelijk op zijn einde te lopen. De Palestijnse Autoriteit in Ramallah, die dringend geld nodig heeft, sloot deze herfst een deal met Egypte om Marine 1 en 2 te gaan ontwikkelen. De opbrengsten worden verdeeld onder de Egyptenaren en Palestijnen, maar de autoriteiten in Gaza pakken hiervan niets mee. Dit is waarschijnlijk gedeeltelijk te wijden aan de vierde betrokken partij.

Israël moet het gebruik van het gasveld wel gedogen en begin december beloofde het dit ook te doen. Dit is goed nieuws voor de Palestijnse Autoriteit, maar inwoners van Gaza zijn sceptisch. Een Palestijnse man vertelde de Washington Post: “De Palestijnse Autoriteit geeft niets om Gaza; het gasveld is enkel een bron van inkomsten voor hen. Hoe kan dit gas het verschil maken in mijn leven?”

De twee gasdeals zeggen veel over de situatie in Palestina. Wanneer puntje bij paaltje komt,is de EU niet bereid haar vele statements te vertalen naar substantiële maatregelen, zeker niet op economisch gebied. Tegelijkertijd ziet de Palestijnse Autoriteit een kans om de situatie in de bezette gebieden te verbeteren nu gaswinning internationaal hoge prioriteit heeft. Het feit dat de Israëlische overheid de exploratie van Marine 1 en 2 nu eindelijk toelaat is (hoewel te laat) hoopgevend. Toch moeten we nog zien hoe dit uitpakt voor de bevolking van Gaza, die eigenlijk het meeste recht heeft van deze gasvelden te profiteren. Ondanks alle gasvelden en deals om hen heen, zouden ze toch nog buitenspel kunnen worden gezet, worden vergeten of bewust genegeerd.

Adinda Wisse.

Kaart gasdeal

Oekraïne – Palestina: woorden doen ertoe

Thuis, op straat en zeker ook in de betrekkingen tussen landen doen woorden ertoe. Als president Poetin het heeft over zijn speciale militaire operatie in Oekraïne is onze reactie in Nederland meestal een meewarige glimlach. We weten wel beter. Sinds februari vorig jaar is immers een grootschalige Russische aanval gaande op Oekraïne.

Hoezo speciale militaire operatie? Als dit geen oorlog is wat is dan een oorlog? Als dit geen agressie is wat dan wel? Het is een schokkende schending van het internationaal recht, van de soevereiniteit van een buurland en van het zelfbeschikkingsrecht van het Oekraïense volk.

Aleksander Dugin, die wel wordt beschouwd als Poetins' "huisfilosoof", zegt dat de Russische waarheid (https://www.youtube.com/watch?v=GGunRKWtWBs) niet noodzakelijkerwijs dezelfde is als de Europese waarheid. Absolute waarheid bestaat volgens hem niet en dat valt moeilijk te weerleggen. Maar de notie dat je, al naar het jou uitkomt, van mening kunt verschillen over de betekenis van universele concepten als vrijheid, bezetting, mensenrechten en soevereiniteit is angstaanjagend. Toch gebeurt het.

De Russische staatspropaganda heeft het over de dekolonisering van Oekraïne en over een strijd tegen de Westerse neoliberale hegemonie. Een noodzakelijke stap om een einde te maken aan de unipolaire wereld waarin alleen de Verenigde Staten en bondgenoten het voor het zeggen hebben. Zelfs het bestaan van een Oekraïens volk met een eigen taal en cultuur wordt ontkend.

Russische journalisten die het militaire geweld in Oekraïne toch een oorlog durven te noemen lopen het gevaar hun baan te verliezen of -erger nog- de gevangenis in te draaien. Het droeve officiële Russische refrein is dat in Oekraïne nazi's aan de macht zijn en dat het land 'bevrijd' moet worden.

Sympathisanten van de Palestijnse zaak in Nederland hebben er het afgelopen jaar veelvuldig op gewezen (https://rightsforum.org/opinie/palestina-en-oekraine-cognitieve-dissonantie-op-steroiden/) hoe verschillend er wordt gereageerd op de Russische agressie in Oekraïne en de Israëlische bezetting van Palestina. Oekraïne wordt grootscheeps gesteund door de Verenigde Staten en de Europese Unie waar Nederland deel van uitmaakt. Zonder de westerse wapensteun zou het grootste deel van Oekraïne ongetwijfeld al door Rusland zijn bezet.
Er zijn talrijke sancties afgekondigd tegen Rusland. Waarom geen sancties tegen Israël dat zich al decennia lang geen zier aantrekt van VN-resoluties en onverdroten doorgaat bezet Palestijns gebied te koloniseren?

De president van Oekraïne, Volodomyr Zelinkski, toonde zich -tot verbijstering (https://www.middleeasteye.net/opinion/russia-ukraine-war-israel-palestine-zelensky-support-disgrace) van veel Palestijnen- bij verschillende gelegenheden een vriend van Israël. "We zijn verschillende landen en de omstandigheden verschillen totaal," zei de president in een toespraak tot de Knesset in maart. "Maar de dreiging is dezelfde, voor jullie en voor ons: de totale vernietiging van ons volk, onze staat en cultuur."

De Palestijnse schrijver en politicoloog Asad Ghanem schreef naar aanleiding van deze

Column Jan Keulen

toespraak een open brief (https://www.middleeasteye.net/opinion/russia-ukraine-war-israel-palestine-zelensky-support-disgrace) aan Zelinski. “Uw recente toespraak voor de Knesset was een schande wat betreft de globale strijd voor vrijheid en bevrijding. U draait de rollen om van bezetter en bezette. U mist een gelegenheid om de rechtvaardigheid van uw zaak te laten zien.”
Dat de Oekraïense zaak een rechtvaardige is daaraan twijfelt Ghanem geen moment. Net als de meeste Palestijnen heeft hij absoluut geen sympathie voor de Russische agressie. “Ik ben kwaad en bedroefd dat Rusland probeert uw land te bezetten en de rechten van het Oekraïense volk op zelfbeschikking en vrijheid te vertrappen,” schrijft hij in zijn brief aan Zelinski. “Ik geloof dat Oekraïne al onze steun nodig heeft om zich te verzetten tegen deze barbaarse agressie.”

Ook filosoof Slavoi Žižek (https://jordantimes.com/opinion/slavoj-%C5%BEi%C5%BEek/ukraine-palestine-not-israel) noemt Zelinski’s vergelijking van Oekraïne met Israël ‘totaal misplaatst’. Hij vindt dat de situatie van de Oekraïners veel meer lijkt op die van de Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever. Israël ziet de Palestijnen niet als een natie die recht heeft op een eigen staat, net zoals Rusland ontkent dat Oekraïne het recht heeft zich een aparte natie te noemen. Rusland is, net als Israël, een nucleaire grootmacht, die de facto een kleiner en zwakker land probeert te koloniseren. De Sloveen Žižek wijst er verder op dat Rusland in de bezette delen van Oekraïne een apartheidsbeleid voert, net als Israël ten aanzien van de Palestijnen.

Het is ironisch dat Israël tot dusver een dubbelzinnige positie inneemt ten aanzien van Oekraïne. Zo weigert Israël luchtafweergeschut en ander technologisch hoogontwikkeld wapentuig aan Oekraïne te leveren en doet het niet mee aan de sancties tegen Rusland. Zelfs nu Oekraïne praktisch dagelijks het slachtoffer is van aanvallen met in Iran vervaardigde drones lijkt Israël zich op de vlakte te houden.

Israël wil Moskou niet tegen zich in het harnas jagen omdat het met de Russen samenwerkt in het Midden-Oosten. Israëlische en Russische gevechtsvliegtuigen zijn actief in hetzelfde Syrische luchtruim en coördineren hun operaties dagelijks. Israëls vroegere en toekomstige premier Benjamin Netanyahu gaat er prat op een goede persoonlijke band te hebben met Poetin. “Het is geen liefdesrelatie,” zegt hij er zelf over (https://www.youtube.com/watch?v=0h3lpt4JRyA), het is een relatie in het belang van de ‘veiligheid van Israël’. Het valt in de toekomst niet te verwachten dat Netanyahu de balans in de complexe driehoeksverhouding met Rusland en Oekraïne zal laten doorslaan ten gunste van Oekraïne.

Žižek verdenkt de Oekraïense leiders ervan een ideologisch belang te hebben om hun strijd voor te stellen als de verdediging van Europa en Europese waarden tegen een ‘barbaars en totalitair oosten’. Het is dezelfde ideologie die, bewust of onbewust, veel Nederlanders doet sympathiseren met de Oekraïense vrijheidsstrijd, terwijl ze onverschillig blijven voor het lot van de Palestijnen.

Woorden doen ertoe. Principes doen ertoe. Een ‘Europese waarheid’ bestaat niet, net zomin als een Russische of Israëlische waarheid. Universele concepten als vrijheid, bezetting, mensenrechten en zelfbeschikking zijn nu eenmaal ondeelbaar.

Jan Keulen.

(vervolg)

Column Jan Keulen

Inzamelingsactie Gaza 2023

Al sinds 2007 beschouwt Israël de Gazastrook als vijandelijk gebied en dat heeft grote gevolgen voor de bevolking. Vorig jaar mei vond al de vierde militaire aanval op het gebied plaats en deze veroorzaakte weer veel schade en slachtoffers. In augustus van dit jaar was er ook een korte maar hevige aanval met tientallen doden. Maar ook als de wapens (meestal) zwijgen is er de doorgaande blokkade die echt leven onmogelijk maakt. Het grote tekort aan elektriciteit betekent dat rioolwater niet kan worden verwerkt. Liefst 97% van het water is daardoor verontreinigd wat leidt tot 12 % sterfte onder jonge kinderen en zuigelingen. De officiële werkloosheid is meer dan 50 % maar de feitelijke werkloosheid ligt nog veel hoger. De laatste paar jaar hebben 80.000 jonge mensen de Gazastrook verlaten op zoek naar een beter leven. De meeste inwoners kunnen echter niet weg en zullen moeten overleven. Dit kan niet zonder steun van buitenaf.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: http://www.groningen-jabalya.com/inzameling

Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"

Colofon

Redactie: Pieter van Niekerken, Bert Giskes, Marco in 't Veldt, Adinda Wisse, Jozet van der Veen.

Met medewerking van: Janny Beekman, Haneen Othman, Jan Keulen, Betsy van Oortmarssen, Aart van der Veen.

Vormgeving: Jozet van der Veen

Postadres: Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes 050-5421370

info@groningen-jabalya.com

Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen? en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?

Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale) nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'